

eringen anbefaler for Forskningsrådet. Her dreier det seg bl.a. om handlingsrom, finansieringsordninger, egenandeler, faglig dialog og kompetanseansvar. Man kan på sett og vis si at Forskningsrådet skal være strategisk og finansierende, mens UH-institusjonene skal være strategiske og utførende. Et annet område som mangler i evalueringen, er sammenhengen mellom forskning og utdanning, f.eks. utdanningskompetanse og forskningens viktige rolle i forhold til forskningsbasert undervisning og studiekvalitet. Når det gjelder forvaltning av søknader, får Forskningsrådet godkjent, men her bør det være rom for forbedringer i evalueringssystemet slik at Technopolis' etterlysning etter mer nysgjerrighetsdrevet, nyskapende, høyrisiko-forskning kan etterkommes.

Ruth Haug er leder av Universitets- og høyskolerådets (UHR) forskningsutvalg.

FFA støtter hovedtrekkene i evalueringen

GUNNAR JORDFALD,
daglig leder,
Forskningsinstituttene fellesarena
ffa@abelia.no

Forskningsinstituttene fellesarena (FFA) ser evalueringen av Forskningsrådet som et viktig kunnskapsgrunnlag for den nye forskningsmeldingen. Konklusjonene svarer i store trekk med instituttsektorens oppfatninger. Forskningsinstituttene er Forskningsrådets største brukergruppe og legger stor vekt på at tilrådingene følges opp og gir et grunnlag for videreutvikling av forskningen.

Technopolis' evaluering av Forskningsrådet kan trolig bli stående som en god og troverdig evaluering. Det er gjort et solid arbeid, og ikke minst viktig er evalueringens bredde og omfang. Evalueringen har ikke fokusert isolert på Forskningsrådet, men sett rådet i forhold til dets rammebetingelser og plass i forskningsforvaltningen. Tilrådingene angår dermed store deler av det norske forskningssystemet.

Arbeidsprosessen har vært ganske åpen. En referansegruppe med de viktigste parter på plass har vært et viktig bidrag til åpenhet og forankring. Rammene rundt evalueringen kan gi den en høy og nødvendig legitimitet.

Målt i bevilgninger (inkludert basisbevilgningen) er forskningsinstituttene Forskningsrådets viktigste brukergruppe. Sektoren er meget heterogen og krever derfor nyanserte og tilpassede tiltak. Dette kan illustreres med at 51 institutter får basisbevilgning fra Forskningsrådet. Disse spenner fra samfunnsvitenskap til teknologi og fra et av Europas største oppdragsforskningsinstitutt til et regionalt institutt med mindre enn 10 ansatte. Totalt har sektoren over 6000 ansatte og en omsetning på over 8 milliarder kroner.

FFA slutter seg i hovedtrekkene til evalueringens konklusjoner, men vil utdype noen punkter.

En av rapportens hovedanbefalinger gjelder et høynivå «Research and Innova-

tion Council». Instituttsektoren anerkjenner klart behovet for mer koordinering, og ikke minst koordinert satsing, som en motvekt til de 16 bevilgende departementenes forståelige fokus på egne interesser og eget ansvar. Vi er imidlertid usikre på om et slikt råd er realistisk eller om det heller burde satses på å styrke og revitalisere de organene som allerede finnes. Hvis et råd etableres, bør det også dekke Innovasjon Norge.

Forskningsfondet ble nedlagt i årets statsbudsjett til få protester. Antagelig aksepterte de fleste at den økonomiske konstruksjonen ikke var levedyktig. Det er ikke tilstrekkelig å opprettholde fondet som en ordinær budsjettpost, fondets spesielle funksjoner må også opprettholdes. Instituttsektoren er spesielt opptatt av at den fleksibiliteten til nye og tverrsektorielle initiativ som fondet innebar, må opprettholdes. En stor del av økningen i forskningsmidlene kom dessuten over fondet. Hvordan får vi til dette nå?

Evalueringen påpeker et økt behov for støtte til grunnforskning, og FRIPRO har fått mye oppmerksomhet. Det er en svakhet at dette ikke er drøftet i sammenheng med den absolutt største kilden til fri grunnforskning, universitetenes basisbevilgning. Balansen mellom de ulike formene for forskning må være under kontinuerlig debatt, men FFA mener det er viktigere å fokusere på evalueringens tilråding om fornyelse, tverrfaglighet, langsiktighet og risikovilje innenfor forskningen. For øvrig mener FFA at det er viktig med politisk prioriterte forskningstema og programmer som bidrag til å løse våre presserende samfunnsutfordringer.

Noen tilrådingene går direkte på instituttene. Instituttsektoren som utøver av 24 prosent av Norges samlede forskning og som Forskningsrådets største brukergruppe, er svakt reflektert for eksempel når det gjelder representasjon i rådets organer. Videre er forskningsinstituttene opptatt av å videreutvikle en tett og offensiv dialog med Forskningsrådet. Dette inkluderer mer bruk av evalueringer.

“Det er ikke tilstrekkelig å opprettholde fondet som en ordinær budsjettpost, fondets spesielle funksjoner må også opprettholdes”

Forskningsrådets adm.dir. Arvid Hallén har god grunn til å være fornøyd med evalueringen.